

AİLE HEKİMLİĞİ VE 4 ARALIK EYLEMİ

Recep KOÇ*

Özet: Bu yazıda birinci basamak sağlık hizmetlerinde reform süreci ile ortaya çıkan aksaklıklar değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Aile hekimliği, Sağlık reformu

Family Medicine and The Action On December 4th

Abstract: This essay deals with loopholes emerging in primary health services with the process of reform.

Key words: Family medicine, Health reform

2005 yılında Sağlıkta Dönüşüm programı gereği Düzce’de pilot olarak başlatılan Aile Hekimliği Sistemi, Ekim 2010 yılından itibaren İstanbul’da, 2010 yılı sonunda da tüm ülkede uygulanan 1.Basamak hizmeti haline getirilmiştir.

224 Sayılı Sosyalizasyon Kanununa göre kurulmuş Sağlık Ocakları, mahalle veya ilçe dahilinde, her türlü koruyucu hekimlik hizmetleri, hastaların muayene, tedavisi ve sağlık ocağına kayıtlı şahısların sağlık sicillerini tutmakla mükellefi. Koruyucu sağlık hizmetleri, bölgesel ve tek elden verilmektedirken, şuan Aile Hekimliği Sisteminde ikiye bölünerek kesin kayıtlı kişilere teşhis ve tedavi, koruyucu sağlık hizmetleri aile hekimlerine, toplumsal koruyucu halk sağlığı, filiasyonlar ve eğitimler her ilçede kurulan Toplum Sağlığı Merkezleri sorumluluğuna verildi.1962 yılında uygulanmaya başlanan Nusret Fişek Hoca’mızın Sosyalizasyon Kanunu gelişmekte olan ülkemiz için ucuz ve yaygın büyük bir proje, halk sağlığı açısından da çağdaş bir düzenleme içermektedir. Ama son yıllarda bu sistem performans ve popülist bir siyaset ile istenerek, bilerek çöktürülmeye, çökmeye ve yetersiz bırakılmaya çalışılmıştır. Ya Sosyalizasyon Kanunu büyük bir revizyonla günümüze uyarlanacak ya da yeni bir isteme geçilecektir. Siyasi otorite Dünya Bankasının akıl hocalığı ve finansörlüğünde yeni bir sistemi tercih etti ve bunu Sağlıkta Dönüşümün bir parçası olarak toplumumuza sundu. Özel hastanelere kadro zorunluluğu, muayenehane açma, çalışma koşullarının ağırlaştırılması, özel işyerlerinin düşük

ücret politikaları, iş güvencelerinin olmayışı, Belediyelerin tamamen siyaset içinde olmaları, hastanelerde acil şartlarının zorluğu ve Sağlık Bakanlığının yüksek ücret politikası aile hekimliğine zorunlu veya gönüllü olarak talebi artırmış ve birimlerin doldurulmasını sağlamıştır.

İstanbul’da 2010 yılında 525 Sağlık Ocağımızda 1700 hekim ile hizmet verirken şu an 950 Aile Sağlığı Merkezinde 3600+3600 civarında aile hekimi ve hemşirelerimiz çalışmaktadır. Kamu ve Özel sağlık kurumlarından hekimler bu sisteme dahil olduklarından, acil servislerde, 112’lerde, Belediyelerde, işyerlerinde hekim açıkları meydana gelmiştir. Sağlık Sisteminin aile hekimliği bölümünde hekim açığı kapatılırken, diğer yerlerde hizmet aksamalarına yol açan eksiklikler ortaya çıkmıştır. Görev tanımı dışındaki bu hizmetler ucuz emek ve iş gücü nedeniyle Aile Hekimleri’nin tepkisine yol açmıştır. Danıştay ile Kamu Hizmeti verdiğimiz, Anayasa Mahkemesi kararıyla diğer Kamu Çalışanları olarak kabul edilmişken, Bakanlığımız ne olduğumuza karar verememiş, özel mi, kamu personelimi olduğumuzu tartışma konusu yapmıştır. Aile Hekimi olarak çalışan meslektaşlarımızın bir bölümü ücretsiz izinli ve Emekli Sandığına tabii iken, bir bölümü de SSK’lı olarak çalıştırılmaktadır.

Bakanlığımız geçen zaman içerisinde bizi devekuna benzeterek bazen havada uçmamızı, bazen de karada yürümemizi istemiş, aile hekimliğine geçişteki kural ve mevzuatları sık sık değiştirerek

*İstanbul Aile Hekimliği Derneği (İSTAHED)

yönetmelik ve genelgeler ile sistemi tıkamaya başlamıştır.

Adli nöbetler,

Defin nöbetleri,

Aşı ve izlemlerden dolayı ücretlerimizin kesildiği negatif performanslar,

Soğuk zincir ceza ve aşı ücretlerinin temini,

Ceza puanları ve keyfi sözleşme feshi uygulamalarının önünün açılmak istenmesi

İzin Onayları ve yerine vekil bırakılması sorunu

Müdürlük denetimleri

184 Sabim şikayetleri,

Hizmet verdiğimiz kamu ve özel kişilere ait binaların yüksek kiralari,

Aile sağlığı merkezlerinin sınıflama kurallari ve cari giderler,

Binanın tamir ve tadilat masraflari, su ,elektrik, telefon v.b faturalar,

ASM'de çalışan personelin aylık ve özlük haklari, vergileri, tazminatları

Düşük emeklilik aylıkları, yıpranma ve kıdem tazminatları

Aile hekimliği yapan meslektaşlarımızın çalışma isteğini kıran, huzursuzluğa iten, yorgunluk ve motivasyonunu bozan nedenler arasındayken yeni bir kanun ile hastane acillerinde nöbetler ve sözleşme yönetmelik taslağında da katsayıların düşürülüp, kronik hastalıkların takibi ile kesilen ücretlerin ancak karşılanabileceğinin anlaşılması bardağı

taşıran son damla olmuş ve yalnız İstanbul değil, bütün Türkiye'de karşı çıkış ve protest bir hareket olan 4 Aralık eylemi ortaya çıkmıştır.

4 Aralık Eylemi doktoru, hemşiresi ve çalışanı ile beraber ilk defa Birinci Basamağın, kendi hakları ve iş güvencesi için karşı çıkışı, Bakanlığa meydan okuyuşu olmuştur. Hastane acillerindeki nöbetler ön plana çıkartılmışsa da şu an ülkemizde uygulanmaya çalışılan, zaman geçtikçe günlük siyasetin söz sahibi olduğu ucube bir sisteme karşı koyuş olmuştur. Bu iş bırakma ve protesto yürüyüşü ile Sağlık Bakanlığına sistemin işleyiş ve uygulanmasında çalışanların, emek verenlerin, görüş ve bilgilerinin önemli olduğunu, bundan sonra oldubittilere hep beraber karşı konulacağı gösterilmiştir.

İstanbul Aile Hekimliği Derneği (İSTAHED)'nin organize ettiği, İstanbul Tabip Odası'nın destek ve katkıları ile beraber kararlaştırılan ve gerçekleştirilen bu eylem TTB'nin , Aile Hekimleri Federasyonunun, İl Derneklerinin, Pratisyen Hekimlik Derneğinin, İstanbul Aile Sağlığı Elemanları Derneği'nin, Sendikaların katılımı ile basın ve kamuoyunun dikkatini çekmiş, ses getiren ve 1. basamak hekimlerinin özgüvenlerini artıran bir hareket olarak tarihte yerini almıştır.

4 Aralık şimdilik kazanım sağlamamış gibi gözükse bile aile hekimlerinin mücadele azmini ve özgüvenini artırdığı açıktır. Tabip Odaları bünyesinde kurulan Aile Hekimleri Komisyonlarının, İl Derneklerimiz ile, TTB Aile Hekimliği Kolunun, Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonu ile ortak çalışmalar yapmasının 1. basamak hizmetlerinin geleceği açısından önem taşıdığı, ancak beraber örgütlü mücadele ile etkili ve sonuç alınabileceği unutulmamalıdır.